

Dato: 07.05.2008

Emne: Kommentarer til Kultur- og kirkedepartementets brev

Kommentarer til Kultur- og kirkedepartementets brev

I brevets andre avsnitt skriver departementet avslutningsvis:

"Det er mulig at vedtaksorganene gjennom sin nåværende praktisering av regelverket i for liten grad utviser et skjønn som fullgodt ivaretar hensynet til eier. Departementet har allerede hatt møte med Statens kartverk og representanter for navnekonsulenttjenesten der det ble gitt signaler om at denne praksisen bør justeres."

Det er på ingen måte treffende når departementet skriver at vedtaksorganene muligens i for liten grad utviser et skjønn som fullgodt ivaretar hensynet til eier. Problemet er snarere at vedtaksorganene ikke utviser noe skjønn i de tilfellene hvor de kan støtte seg på et rettskrivningsprinsipp. I disse tilfellene er løsningen allerede gitt, i det navnekonsulentene trygt lener seg tilbake på ordlyden i stadnamloven § 4 første ledd andre setning.

Et sentralt ankepunkt mot lovteksten slik den er i dag, er § 4 første ledd annet punktum som sier at man skal følge gjeldende rettskrivningsprinsipper. Så lenge det finnes et eller annet rettskrivningsprinsipp om en skrivemåte, så teller ikke grunneiers syn i gjeldende praktisering av loven. Lovgivers intensjon om at eierens syn skal tillegges "særskilt vekt", har dermed i praksis ikke fått nevneverdig betydning. Like fullt sendes sakene ut på høring til grunneier og andre som forledes til å tro at deres syn blir tillagt vekt.

Avslutningsvis i departementets brev heter det:

"Departementet er enig i at det er nødvendig at stedsnavnloven i større grad enn i dag tar høyde for en naturlig språk- og samfunnsutvikling slik at de nærmeste brukerne av de enkelte navn trives med og kjenner seg igjen i de navneformene som vedtas, samtidig som man likevel tar hensyn til behovet for bevaring av stedsnavnene som kulturminner. På bakgrunn av dette vil departementet derfor vurdere om lovens bestemmelse "nedervd lokal uttale" bør endres til "lokal talemålsform."

Departementet mener således at følgende hensyn er viktige:

- At man tar høyde for en naturlig språk- og samfunnsutvikling,
- at de enkelte eierne/brukerne trives med de navneformene som vedtas, og
- at eierne/brukerne kjenner seg igjen i de navneformene som vedtas.

Vi har vanskelig for å se at disse hensynene blir bedre ivaretatt med departementets forslag som går ut på å vurdere om "lokal talemålsform" bør være utgangspunktet i lovens § 4 første ledd første punktum. Departementet berører overhodet ikke lovens § 4 første ledd annet punktum som i praksis stenger for at grunneiers syn tillegges vekt.

Det er således helt avgjørende at ordlyden i § 4 første ledd andre setning endres til en *børregel*, slik at ordlyden blir i samsvar med lovgivers intensjon. Det er ingen grunn til å tro at navnekonsulentene/kartverket vil endre sin praksis på dette punktet hvis vi ikke får en lovendring.

I fjerde avsnitt på side 2 i brevet skriver departementet:

"Dersom eiere får vedtaksmyndigheten for bruksnavn, slik det er foreslått i Dokument nr. 8:58 (2007–2008), vil det også kunne oppstå noen praktiske spørsmål. Dette gjelder for eksempel i de tilfellene der flere bruk har samme navnet og de enkelte eierne ønsker ulike skrivemåter. Beslektede problemer vil kunne oppstå når et bruk skifter eier og ny eier ønsker en annen skrivemåte av bruksnavnet. Problemstillinger av denne typen gjør den foreslåtte endringen vanskelig å gjennomføre i praksis."

Vi minner om at forslaget i Dokument 8:58 var som følger:

"Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om endring i lov 18. mai 1990 nr. 11 om stadnamn, således at endring av bruksnavn ikke kan skje uten grunneiers samtykke."

Forslaget går således ut på at *endring* ikke skal kunne skje uten grunneiers samtykke. Forslaget går ikke ut på at eiere skal få *vedtaksmyndighet* for bruksnavn, slik departementet skriver. Departementet synes å ha forstått forslaget slik at eiere skal kunne velge å skifte navn som de ønsker, og på denne bakgrunn er det ikke overraskende at departementet mener at forslaget vi ha "omfattende konsekvenser i forhold til dagens ordning."

I stadnamlova § 8 første ledd andre punktum heter det at "eigar eller festar har likevel ikkje rett til å endre eller byte ut bruksnamn som kjem inn under andre ledd, dersom ikkje særlege grunnar taler for det."

Forslaget går ikke ut på å endre denne bestemmelsen, noe departementet burde ha fått med seg. Så lenge forslaget begrenser seg til at eier skal kunne motsette seg en endring, kan en vanskelig se at det skaper praktiske problemer.

I nest siste avsnitt på side 2 skriver departementet deriblant:

"Østre Toten-sakene er fremdeles ikke avgjort. Verken navnekonsulentene eller Statens Kartverk har gjort sine siste vurderinger, men er i dialog med kommunen. Klagenemnda har derfor ikke hatt disse sakene til behandling."

Vi er ukjent med at det skal være en dialog mellom navnekonsulentene/Statens Kartverk og kommunen vedrørende saken nå. I tilfelle det er en dialog, bør vi holdes orientert om dette.

Vi har vanskelig for å se at disse hensynene blir bedre ivaretatt med departementets forslag som går ut på å vurdere om "lokal talemålsform" bør være utgangspunktet i lovens § 4 første ledd første punktum. Departementet berører overhodet ikke lovens § 4 første ledd annet punktum som i praksis stenger for at grunneiers syn tillegges vekt.

Det er således helt avgjørende at ordlyden i § 4 første ledd andre setning endres til en *børregel*, slik at ordlyden blir i samsvar med lovgivers intensjon. Det er ingen grunn til å tro at navnekonsulentene/kartverket vil endre sin praksis på dette punktet hvis vi ikke får en lovendring.

I fjerde avsnitt på side 2 i brevet skriver departementet:

"Dersom eiere får vedtaksmyndigheten for bruksnavn, slik det er foreslått i Dokument nr. 8:58 (2007–2008), vil det også kunne oppstå noen praktiske spørsmål. Dette gjelder for eksempel i de tilfellene der flere bruk har samme navnet og de enkelte eierne ønsker ulike skrivemåter. Beslektede problemer vil kunne oppstå når et bruk skifter eier og ny eier ønsker en annen skrivemåte av bruksnavnet. Problemstillinger av denne typen gjør den foreslåtte endringen vanskelig å gjennomføre i praksis."

Vi minner om at forslaget i Dokument 8:58 var som følger:

"Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om endring i lov 18. mai 1990 nr. 11 om stadnamn, således at endring av bruksnavn ikke kan skje uten grunneiers samtykke."

Forslaget går således ut på at *endring* ikke skal kunne skje uten grunneiers samtykke. Forslaget går ikke ut på at eiere skal få *vedtaksmyndighet* for bruksnavn, slik departementet skriver. Departementet synes å ha forstått forslaget slik at eiere skal kunne velge å skifte navn som de ønsker, og på denne bakgrunn er det ikke overraskende at departementet mener at forslaget vi ha "omfattende konsekvenser i forhold til dagens ordning."

I stadnamlova § 8 første ledd andre punktum heter det at "*eigar eller festar har likevel ikkje rett til å endre eller byte ut bruksnamn som kjem inn under andre ledd, dersom ikkje særlege grunnar talar for det.*"

Forslaget går ikke ut på å endre denne bestemmelsen, noe departementet burde ha fått med seg. Så lenge forslaget begrenser seg til at eier skal kunne motsette seg en endring, kan en vanskelig se at det skaper praktiske problemer.

I nest siste avsnitt på side 2 skriver departementet deriblant:

"Østre Toten-sakene er fremdeles ikke avgjort. Verken navnekonsulentene eller Statens Kartverk har gjort sine siste vurderinger, men er i dialog med kommunen. Klagenemnda har derfor ikke hatt disse sakene til behandling."

Vi er ukjent med at det skal være en dialog mellom navnekonsulentene/Statens Kartverk og kommunen vedrørende saken nå. I tilfelle det er en dialog, bør vi holdes orientert om dette.